

Dosarul nr.3ra-1233/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: V.Varanița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Panov, M.Anton, V.Cotorobai)

D E C I Z I E

7 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Nina Vascan
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alexcom-Trans”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Alexcom-Trans” împotriva Biroului Vamal Centru (succesor de drept al Biroul Vamal Chișinău) cu privire la contestarea actelor de inspecție, recalcularea și restituirea taxelor,

împotriva deciziei din 5 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alexcom-Trans” și s-a menținut hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 11 iulie 2017, SRL „Alexcom-Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru (succesor de drept al Biroul Vamal Chișinău) cu privire la contestarea actelor de inspecție, recalcularea și restituirea taxelor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că 9 mai 2016 a depus la Biroul Vamal Chișinău (Chișinău 7 - PVI Petricani) declarațiile primare nr. RI08939624 și nr. RI08939625, la fel și declarațiile privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizata DW-1) din 9 mai 2016, prin care a declarat valoarea în vamă a mărfii, prezentând actele de însoțire care au stat la baza operării importurilor efectuate și care atestă totalitatea cheltuielilor suportate.

Reclamanta a indicat că, Biroul Vamal Chișinău a acceptat toate actele prezentate, însă, a respins valoarea în vamă declarată, majorând-o ilegal, fiind emise actele de inspecție din 9 mai 2016, prin care a fost rectificată valoare în vamă pentru marfa declarată.

Astfel, la 14 mai 2016, prin intermediul serviciului poștal, a depus Serviciul Vamal contestații împotriva actelor de inspecție al Biroul Vamal Chișinău indicate supra.

SRL „Alexcom-Trans” a menționat că, prin scrisoarea nr. 28/11-9243 din 7 iunie 2016, a fost informată despre decizia Serviciului Vamal privind examinarea contestațiilor sale, depuse împotriva actelor de inspecție din 9 mai 2016 ale Biroului Vamal Chișinău, prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată, potrivit căreia cererile prealabile au fost respinse.

Reclamanta a susținut că, decizia indicată a fost adusă la cunoștință la 8 iunie 2016, dată din care a început să izvorască dreptul de a înainta acțiune în instanța de contencios administrativ.

Ca urmare, reclamanta a considerat că decizia Serviciului Vamal din 7 iunie 2016 și actele de inspecție din 9 mai 2016, sunt ilegale deoarece la 9 mai 2016 a depus declarațiile vamale primare nr. RI08939624 și nr. RI08939625 și declarațiile DVV-1 privind importul de portocale, lămâi și mandarine cu valoare declarată în sumă de 237020,91 lei, și corespunzător, nectarine și piersice, cu valoare declarată în sumă de 83 308,20 de lei, ulterior, Biroul vamal Chișinău a întocmit actele de inspecție, prin care a solicitat prezentarea actelor potrivit fișei nr. 1.

SRL „Alexcom-Trans” a afirmat că, toate actele de care dispunea la acel moment, privind tranzacția indicată, au fost prezentate, iar de alte acte suplimentare nu dispunea, de către Biroul Vamal Chișinău a fost înaintată fișa act nr. 2.

Întreprinderea a mai indicat, că informațiile solicitate nu puteau fi prezentate, deoarece informația în cauză prezintă un secret comercial al altor agenți economici, despre care fapt a fost înștiințat colaboratorul vamal.

Societatea a completat, că în urma majorării în vamă a mărfii, conform procedurii vamale imperative, au fost perfectate alte declarații vamale, în care a fost nevoită să indice valoarea statică majorată, privind importul de portocale, lămâi și mandarine până la 284 017,40 de lei și privind importul de nectarine și piersice până la 233 450 de lei.

Astfel, deși societatea a prezentat Biroului Vamal Chișinău toate documentele necesare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 2007 și Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, solicitate de către autoritatea vamală și necesare pentru confirmarea valorii în vamă a mărfii importate, autoritatea vamală nu și-a schimbat decizia de majorare a valorii în vamă adoptată în temeiul actului de inspecție din 9 mai 2016.

Reclamanta a considerat că, dispunea de toate documentele necesare întru confirmarea valorii în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal, inclusiv factura (invoce), care a fost determinată și declarată în baza valorii tranzacției cu marfa importată, potrivit prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 11 din Legea privind tariful vamal.

Ca urmare, Biroul Vamal Chișinău a dispus majorarea valorii în vamă, aplicând metoda de rezervă de determinare a valorii în vamă a mărfii, conform art.

17 din Legea menționată, întocmind actele de inspecție din 9 mai 2016, iar în rezultatul acestei majorări, SRL „Alexcom-Trans” a fost impusă să achite neîntemeiat drepturile de import din suma de 284 017,40 de lei, în locul sumei de 237 020,91 de lei și din suma 233 450 de lei, în locul sumei de 83 308,20 de lei, achitând nejustificat suma suplimentară de 3 215,17 de lei pentru portocale, 2 316,90 de lei pentru lămâi, 4 091,80 de lei pentru mandarine, suma de 10 937,33 de lei pentru nectarine și 14 769,38 de lei pentru piersice.

A mai declarat că, la 14 mai 2016 a contestat actele de inspecție menționate, cererile însă au fost respinse.

SRL „Alexcom-Trans” a mai considerat că acțiunile Biroului Vamal Chișinău nemotivate și ilegale, aceasta deoarece a respectat procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse și conform pct. 2 al art. 7 din Legea citată, au fost prezentate documentele justificative privind veridicitatea datelor privind valoarea în vamă anunțată.

La fel a susținut, că la acumularea informației privind valoarea în vamă, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor, trebuie să prezinte informații, pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căror perfectare vamală a efectuat-o anterior.

Totodată, autoritatea vamală nu a prezentat societății informațiile de care dispune, despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, care ar confirma valoarea mărfii importate.

În baza art. 5, 6 și 8 din Legea cu privire la tariful vamal și pct. 16 din Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, organul vamal nu a prezentat societății informațiile, prețurile de referință la marfa importată, ci în mod unilateral, subiectiv a reevaluat valoarea în vamă.

SRL „Alexcom-Trans” a specificat că, organul vamal subiectiv și neîntemeiat, fără prezentarea motivelor legale și temeiurilor clare a aplicat direct metoda de rezerva față de întreprindere.

Societatea a evidențiat că nu este de acord cu rectificarea efectuată de organul vamal, declarantul fiind în drept să nu introducă modificările respective în declarația valorii în vamă a mărfurilor sau să nu semneze tipizatele declarații a valorii în vamă a mărfurilor în care se indică valoarea în vamă a mărfurilor, recalculată de colaboratorul organului vamal (să nu completeze rubrica 10 (b)).

Având în vedere specificul procedurii indicate supra, de faptul că marfa declarată este ușor alterabilă precum și de faptul, că în speță marfa nu putea fi descărcată din transport până la soluționarea situației litigioase, SRL „Alexcom-Trans” a fost nevoită să evite procedura respectivă, să accepte valoarea în vamă impusă de inspectorul vamal și să o achite corespunzător.

Reclamanta a solicitat prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a pretențiilor în acțiune din 16 februarie 2017, anularea deciziei Serviciului Vamal din 7 iunie 2016, privind examinarea contestațiilor depuse împotriva actelor de inspecție nr. DV 3030I6906 și nr. DV 3030I6907 din 9 mai 2016 ale Biroului Vamal Chișinău; anularea actelor de inspecție nr. DV 3030I6906

și nr. DV 3030I6907 din 9 mai 2016 prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la 9 mai 2016; obligarea Biroului Vamal Chișinău să aplice metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa importată din data de 9 mai 2016; obligarea Biroului Vamal Chișinău să efectueze recalcularea impozitelor plătite la perfectarea declarației vamale în baza valorii tranzacției cu marfa importată la data de 9 mai 2016; obligarea Biroului Vamal Chișinău să restituie suma importului plătit excesiv în mărime de 35 330,58 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 88)

Prin încheierea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost încetat procesul civil, în partea pretențiilor formulate de SRL „Alexcom-Trans” împotriva Serviciului Vamal, în temeiul art. 265 lit. a) Cod de procedură civilă, deoarece cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă. (f.d. 68-70)

Prin încheierea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, s-a dispus declinarea competenței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, la judecarea cauzei civile în procedura contenciosului administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Alexcom-Trans” împotriva Biroului Vamal Chișinău privind anularea deciziei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu strămutarea acesteia la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, pentru judecare conform competenței. (f.d. 73)

Prin hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Alexcom-Trans” a fost respinsă, ca fiind depusă tardiv.

La 21 noiembrie 2017, SRL „Alexcom-Trans” a declarat apel nemotivat, iar la 14 martie 2018 a depus apel motivat împotriva hotărârii din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin decizia din 5 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Alexcom-Trans” și a fost menținută hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

La 1 august 2018, SRL „Alexcom-Trans” a declarat recurs împotriva deciziei din 5 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat și interpretat eronat normele de drept material și procedural.

SRL „Alexcom-Trans” a reiterat motivele de fapt și de drept invocat în cererea de apel.

Suplimentar, recurenta a subliniat că, în temeiul art. 277 alin. (1) lit. a) Cod civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit. Or, societatea a depus cererea de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al republicii Moldova, organ superior al Biroului Vamal centru, solicitând anularea actelor de inspecție din 9 mai 2016.

Totodată, a remarcat că, Serviciul Vamal fiind organul superior al Biroului Vamal centru, poate fi obligat de instanța de judecată să anuleze un act emis de către un organ inferior.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, emițând o nouă hotărâre de admitere a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 5 aprilie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 1 august 2018, este în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, la 7 iulie 2016, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu a depus în instanța de contencios administrativ o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM cu privire la anularea deciziei Serviciului Vamal din 7 iunie 2016 privind examinarea contestațiilor depuse împotriva actelor de inspecție din 9 mai 2016 ale Biroului Vamal Centru (succesor în drept al Biroului Vamal Chișinău) și actelor de inspecție din 9 mai 2016, prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la 9 mai 2016, obligarea Biroului Vamal Centru (succesor în drept al Biroului Vamal Chișinău) să aplice metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa importată la 9 mai 2016, obligarea efectuării recalculării impozitelor plătite la perfectarea declarației vamale în baza valorii tranzacției cu marfa importată la 9 mai 2016 și restituirea sumei importului plătit excesiv în mărime de 35 330,58 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-3, 8)

S-a stabilit cu certitudine că, la 20 iulie 2016, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu a depus o cerere privind atragerea în proces în calitate de pârât, Biroul Vamal Centru (succesor în drept al Biroului Vamal Chișinău). (f.d. 12-13)

La 11 noiembrie 2016, SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu în cadrul ședinței de judecată a depus cerere de concretizare a pretențiilor în acțiune, indicând ca copârâți, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Biroul Vamal Centru (succesor în drept al Biroului Vamal Chișinău). (f.d. 38-39)

Materialele cauzei denotă cu certitudine că, la 17 mai 2016, SRL „Alexcom-Trans” s-a adresat cu contestații către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, prin care a solicitat revocarea actelor de inspecție din 9 mai 2016, prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la aceeași dată, cu majorarea valorii în vamă. (f.d. 46-47)

Prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-9243 din 7 iunie 2016, SRL „Alexcom-Trans” a fost informată că, cererile sale privind revocarea actelor de inspecție din 9 mai 2016, se resping, iar motive pentru a satisface cerințele invocate nu există, actele enunțate sunt legale și întemeiate. (f.d. 44)

Prin încheierea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Alexcom-Trans” împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Chișinău privind anularea actelor administrative, a fost încetat în partea pretenției de anulare a deciziei Serviciului Vamal din 7 iunie 2016, în rest, acțiunea SRL „Alexcom-Trans” a rămas pe rolul instanței de judecată. (f.d. 68-70)

La fel, prin încheierea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, s-a declinat competența Judecătoriei Centru, mun. Chișinău la judecarea prezentei cauze civile și s-a strămutat prezenta cauză la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, pentru judecare conform competenței jurisdicționale. (f.d. 71-73)

Fiind investită cu judecarea speței în cauză prima instanță a ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată, ca fiind depusă tardiv.

În susținerea soluției respective, s-au reținut prevederile art. 1 alin. (2), 14 alin. (1), 17 alin. (1) și 25 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, art. 121 Cod de procedură civilă, art. 272 alin. (1) și 277 alin. (1), lit. a) ale Codului civil.

Totodată, s-a evidențiat că, având în vedere că prin cererea din 10 noiembrie 2016 adresată Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost atras în proces, în calitate de pârât, Biroul Vamal Centru, cererea de chemare în judecată cu privire la anularea actelor de inspecție se consideră a fi depusă la 10 noiembrie 2016.

În această ordine de idei, prima instanță a concluzionat că, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Alexcom-Trans”, și anume, pretențiile față de Biroul Vamal Centru a fost depusă la 10 noiembrie 2016, iar dat fiind faptul că actele de inspecție au fost emise la 9 mai 2016 și cererea de concretizare a pretențiilor cu indicarea pârâtului, Biroul Vamal Centru, se denotă că aceasta a fost depusă cu încălcarea esențială a termenului de 30 zile, prevăzut de art. 25 din Legea contenciosului administrativ, fără a se solicita repunerea în termen.

Judecând apelul declarat de SRL „Alexcom-Trans” instanța de apel a respins apelul declarat de SRL „Alexcom-Trans” și a menținut hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău având la bază prevederile art. 1 alin. (2), 2, 3, 14 alin. (1), 17, 24 alin. (3) și 26 alin. (1) ale Legii contenciosului administrativ, art. 118, 121 și 130 Cod de procedură civilă, art. 7 alin. (4) al Legii cu privire la tariful vamal, art. 288, 289 și 290 Cod vamal, a reținut că instanța de fond temeinic și legal a constatat, că prezenta cerere de chemare în judecată și, anume, pretențiile formulate față de Biroul Vamal Centru (succesor de drept a Biroului Vamal Chișinău) este depusă tardiv, abia la 11 noiembrie 2016, adică peste termen și nu a solicitat repunerea în termen.

Astfel, Colegiul a conchis că, intimatul a emis actele de inspecție la 9 mai 2016, iar SRL „Alexcom-Trans” le-a contestat cu cerere prealabilă organului ierarhic superior, recepționând răspunsul care nu l-a satisfăcut la 8 iunie 2016, dar

s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru abia la 11 noiembrie 2016, adică cu încălcarea evidentă și esențială a termenului de 30 de zile.

Prin urmare, se atestă că, SRL „Alexcom-Trans” nu a solicitat repunerea în termen și nici nu a indicat motivul depășirii termenului.

Mai mult ca atât, Colegiul a menționat că, potrivit cadrului legal și actelor normative aplicabile speței, în raporturile procesual civile Birourile vamale constituie subiecte distincte de Serviciul Vamal. Această distincție rezultă din faptul, că primele sunt persoane juridice în sensul art. 55 Cod civil, cu patrimoniu distinct, cu cod fiscal propriu, ștampilă, regulament, antet etc., fapt ce implică exercitarea de sine stătătoare a drepturilor și obligațiilor sale procesuale prevăzute de legislația în vigoare.

De asemenea, Colegiul a accentuat că, apelantul nu contestă refuzul Serviciului Vamal propriu zis, acesta în sine nereprezentând un act administrativ dar un act intermediar, subsecvent actelor de inspecție contestate de parte.

Astfel, obiect al acțiunii civile inițiate de SRL „Alexcom-Trans” sunt actele de inspecție, cu care acesta nu este de acord, și anume, aceste acte administrative au produs efectele juridice, cu care partea nu este de acord.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, referindu-se doar la susținerile intimatului și probelor prezentate de ultimul, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În conformitate cu art. 1 alin. (2) a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ

sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Astfel, luând în considerație prevederile enunțate mai sus, reclamanta SRL „Alexcom-Trans” s-a adresat la 17 mai 2016 cu cereri prealabile către Serviciul Vamal al RM cu solicitarea de a fi revocate actele de inspecție din 9 mai 2016, prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la aceeași dată, cu majorarea valorii în vamă. (f.d. 46-47)

Prin urmare, instanța de recurs reține că, prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-9243 din 7 iunie 2016, SRL „Alexcom-Trans” a fost informată că, cererile sale privind revocarea actelor de inspecție din 9 mai 2016, se resping, iar motive pentru a satisface cerințele invocate nu există, actele enunțate sunt legale și întemeiate. (f.d. 44)

Conform art. 17 alin. (1) a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Respectiv, la caz, instanța de recurs menționează faptul că potrivit ștampilei de intrare aplicată de către ÎS „Poșta Moldovei” pe plicul în care a fost expediat în adresa SRL „Alexcom-Trans” răspunsul Serviciului Vamal al RM nr. 28/11-9243 din 7 iunie 2016, acesta a fost recepționat de SRL „Alexcom-Trans” la 7 iunie 2016 (f.d. 44-45), iar cererea de chemare în judecată a SRL „Alexcom-Trans” împotriva Serviciului Vamal al RM, a fost expediată în adresa instanței de judecată la 7 iulie 2016 și înregistrată la 11 iulie 2016. (f.d. 2, 8)

De asemenea, instanța de recurs menționează că, la 20 iulie 2016, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu a depus o cerere privind atragerea în proces în calitate de pârât, Biroul Vamal Centru (succesor de drept al Biroului Vamal Chișinău), lichidând neajunsurile din încheierea din 13 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, fapt constatat și prin decizia din 3 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 12-13, 29)

La 11 noiembrie 2016, SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu în cadrul ședinței de judecată a depus cerere de concretizare a pretențiilor în acțiune, indicând ca copârâți, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Biroul Vamal Centru (succesor de drept al Biroului Vamal Chișinău). (f.d. 38-39)

În acest sens, se va remarca că unul din argumentele, asupra cărui a insistat reprezentantul reclamantului SRL „Alexcom-Trans”, avocatul Alexandru Tonu în cererea de apel, este faptul că, în speță societatea a depus în termen cererea de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM, organ superior al Biroului

Vamal Centru, solicitând și anularea actelor de inspecție a Biroului Vamal Chișinău din 9 mai 2016, ulterior, la 20 iulie 2016 solicitând și atragerea în proces a Biroului Vamal Centru (succesor de drept al Biroului Vamal Chișinău) (f.d. 1-13), fără a fi omis termenul legal de adresare în instanța de judecată.

Instanța de apel, însă, fără a intra în esența acestui argument și fără a supune verificării argumentul dat în raport cu prevederile legale sub imperiul căror urmează a fi judecat prezentul litigiu a constatat că cererea reclamantului urmează a fi respinsă din motiv că acțiunea este tardivă.

Reieșind din specificul acțiunii deduse judecării, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil de a examina cauza în fond și de a verifica cerințele formulate prin prisma particularităților instituite de Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și Codului Vamal al RM.

Este important a evidenția că este eronată concluzia instanței de apel cu privire la faptul că Biroul Vamal Centru a emis actele de inspecție la 9 mai 2016, iar SRL „Alexcom-Trans” le-a contestat cu cerere prealabilă organului ierarhic superior, recepționând răspunsul care nu l-a satisfăcut la 8 iunie 2016, dar s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru abia la 11 noiembrie 2016, adică cu încălcarea evidentă și esențială a termenului de 30 de zile.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, odată ce a fost depusă în termen, la 7 iulie 2016, cererea de chemare în judecată de SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu împotriva Serviciului Vamal al RM solicitându-se anularea actelor de inspecție din 9 mai 2016 emise de Biroul Vamal Centru (succesor de drept al Biroului Vamal Chișinău), ulterior, la 20 iulie 2016 solicitându-se și atragerea în proces a Biroului Vamal Centru (succesor de drept al Biroului Vamal Chișinău) (f.d. 1-13), precum și la 11 noiembrie 2016 depunând o cerere de concretizare a pretențiilor în acțiune, indicând ca copârâți, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Biroul Vamal Centru (f.d. 38-39), aceasta nu poate fi considerată depusă la 11 noiembrie 2016, cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Prin urmare, SRL „Alexcom-Trans” a fost în drept să depună pe parcursul examinării cauzei cereri de înlăturare a neajunsurilor, cereri de concretizare a cererii de chemare în judecată, precum și să stabilească cercul participanților la proces, după cum s-a sugerat prin încheierea din 13 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, și respectiv, să solicite atragerea în proces a pârâtului, astfel că cererea de chemare în judecată este depusă în interiorul termenului prevăzut de art. 17 alin. (1) a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Or, art. 62 alin. (3) Cod de procedură civilă, expres prevede că, în cazul existenței temeiurilor prevăzute la alin. (1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copârât.

La caz sunt incidente și prevederile art. 27 Cod de procedură civilă, care stipulează că disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la

proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Astfel aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere adecvată de către instanța de apel, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel eronat a menținut hotărârea primei instanțe, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Alexcom-Trans”, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Ca consecință, această circumstanță este apreciată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Or, instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei.

În aceste circumstanțe se atestă că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material cu privire la momentul curgerii termenului de prescripție pentru adresare cu cerere de chemare în judecată și luând în considerare că cauza a fost examinată în ordine de apel doar prin aspectul tardivității acțiunii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a trimite cauza la rejudecare în vederea examinării fondului cauzei.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alexcom-Trans”.

Se casează decizia din 5 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Alexcom-Trans” împotriva Biroului Vamal Centru (succesor de drept al Biroul Vamal Chișinău) cu privire la contestarea actelor de inspecție, recalcularea și restituirea taxelor, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Nina Vascan

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva